

## Aangeboren heupafwijking (congenitale heupdysplasie)

*In deze folder vindt u informatie over de aangeboren heupafwijking. Uw specialist heeft u al het nodige verteld over deze aandoening. Hieronder kunt u nog eens rustig nalezen welke mogelijkheden er zijn om uw baby te behandelen. Het is goed daarbij te bedenken dat het gaat om algemene informatie. Omstandigheden en ervaringen kunnen van kind tot kind verschillen.*

### Wat is een aangeboren heupafwijking?

Als na de geboorte blijkt dat het heupgewricht zich niet goed ontwikkeld heeft, is er sprake van een aangeboren heupafwijking (congenitale heupdysplasie). Tijdige behandeling kan dit probleem oplossen.

#### De heup

Het heupgewricht vormt de verbinding tussen de bekkengordel en de benen. Het is een kogelgewricht. Bij het lopen en bewegen draait de heupkop van het dijbeen soepel rond in de kom van het bekken. Dat is mogelijk omdat er op de kop en in de kom een laag kraakbeen zit. Kraakbeen is een glad verend weefsel.

#### Wat is heupdysplasie?

Bij heupdysplasie is het heupgewricht niet goed ontwikkeld. De heupkom is niet diep genoeg en omsluit de heupkop niet goed. De heupkop kan daardoor gemakkelijk uit de ondiepe kom glijden. Het is zelfs mogelijk dat de heupkop helemaal niet meer in de kom komt. Dan is er sprake van heupluxatie.



normale heup



heupdysplasie



heupluxatie

Heupdysplasie is een van de meest voorkomende ontwikkelingsstoornissen die na de geboorte tot uiting komen. Heupdysplasie is niet pijnlijk, maar als deze afwijking niet wordt behandeld, kan later artrose (slijtage) ontstaan. Heupdysplasie komt bij ongeveer 2 procent van alle baby's voor.

#### Wat zijn de oorzaken?

De oorzaak is niet helemaal duidelijk. De afwijking komt veel vaker voor bij meisjes dan bij jongens. Erfelijke factoren spelen een rol. De ligging van de baby in de baarmoeder lijkt van invloed te zijn: bij stuitligging komt heupdysplasie iets vaker voor. In hoeverre een bepaalde houding na de geboorte de afwijking kan verergeren, is moeilijk vast te

#### Bezoekadressen:

Meander Medisch Centrum  
Maatweg 3  
3813 TZ Amersfoort

Locatie Baarn  
Molenweg 2  
3743 CM Baarn

Locatie Barneveld  
(Medisch Centrum de Burgt)  
Nederwoudseweg 17  
3772 TD Barneveld

Locatie Leusden  
(Medisch Centrum de Mulderij)  
De Mulderij 2  
3831 NV Leusden

Locatie Nijkerk  
(De Nije Veste)  
Oranjelaan 104  
3862 CX Nijkerk

#### Postadres:

Postbus 1502  
3800 BM Amersfoort

#### Telefoonnummers:

Algemeen: 033 – 850 50 50  
Afspraken: 033 – 850 60 70

#### KvK Gooi en Eemland:

32082917

[www.meandermc.nl](http://www.meandermc.nl)

stellen. Het dragen van de baby in een draagzak, in heupspreidpositie, is in ieder geval gunstig. Strecken van de benen, bijvoorbeeld om de lichaamslengte te meten, wordt afgeraden.

#### *Hoe wordt een aangeboren heupafwijking vastgesteld?*

Het is zeer belangrijk dat heupdysplasie in een vroeg stadium wordt ontdekt. Daarom wordt elke baby na de geboorte en tijdens het bezoek aan het consultatiebureau onderzocht.

Als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een heupafwijking, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. In dat geval moet er een echo of een röntgenfoto worden gemaakt. De foto levert echter pas na de derde levensmaand informatie op. De echo kan bij verdenking op luxatie al eerder worden verricht. Bij een afwijkende uitslag wordt u doorverwezen naar de orthopedisch chirurg.

#### *Wanneer is een behandeling noodzakelijk?*

De behandeling start meestal plaats in de leeftijdsfase van 3 tot 6 maanden.

Onder de leeftijd van 3 maanden geneest heupdysplasie vaak spontaan: de heup normaliseert en er is dan geen behandeling noodzakelijk.

## **Wat betekent de behandeling van een aangeboren heupafwijking voor uw baby?**

#### *De behandeling van heupdysplasie*

Voor de ontwikkeling van de heup is spreidstand de beste stand, zodat de kop goed in de kom komt. Op deze manier zal de kom zich verder ontwikkelen. Hiervoor worden de benen van de baby met behulp van een spreidbeugel of bandage in spreidstand gehouden (zie foto's). Als het kind veel met de benen trappelt, ontstaat er door druk van de heupkop in de heupkom een groeiprikkel. Hierdoor krijgt de heupkom een beter dak boven de kop. De behandeling doet geen pijn en uw kind wordt door de spreidbeugel/bandage niet in de ontwikkeling geremd.

De spreidbeugel of bandage moet meestal 23 uur per dag worden gedragen. Bij het baden of aankleden mag deze worden afgedaan, tenzij de arts andere instructies heeft gegeven.



spreidbeugel



bandage



spreidbeugel

### *De behandeling bij heupluxatie*

Als de heup echt uit de kom is, kan met een bandage worden geprobeerd de heup weer in de kom te krijgen. Als dit na enige weken niet is gelukt, is mogelijk een ziekenhuisopname nodig met een tractiebehandeling. Daarbij worden de heupen en pezen met gewichten voorzichtig opgerekt, zodat na enkele weken de heupkop soepel in de kom kan glijden. Deze behandeling is niet pijnlijk. Na de behandeling wordt meestal voor een periode van tweemaal 6 weken een bekkengips aangelegd. Dit gebeurt onder narcose, eventueel met röntgencontrastonderzoek (artrogram) om te kijken of de heup goed in de kom zit. Het gewrichtskapsel wordt dan stevig genoeg en de kop kan er daarna niet meer uitglijden.

### *De operatie*

Als er weefsel aanwezig is tussen heupkop en heupkom of als tractiebehandeling niet helpt, kan een operatie nodig zijn. Hierbij wordt het weefsel verwijderd en wordt de kop in de kom geplaatst. Soms wordt tijdens de operatie een tweede ingreep verricht. Omdat de heupkom ondiep is, wordt dan aan de bovenkant een stukje bot uit het bekken boven in de heupkom gezet, zodat het zich sneller kan ontwikkelen.

### *Duur van de behandeling*

De duur van de behandeling verschilt per kind en is afhankelijk van de ernst van de afwijking en de verdere ontwikkeling van het heupgewricht. Regelmatige controle door de orthopedische chirurg is altijd nodig.

### *De toekomst*

Ook al zijn de beentjes gespreid, uw kind kan toch leren zitten, kruipen, draaien, staan en lopen. En mocht er van achterstand in ontwikkeling sprake zijn, dan wordt dit snel weer ingehaald wanneer de spreidbeugel/bandage overdag enige tijd uit mag.

Wel kan het even duren voordat de benen, die zo lang gespreid zijn geweest, weer helemaal gestrekt kunnen worden. Tijdige behandeling van heupdysplasie en heupluxatie geeft in veruit de meeste gevallen een goed resultaat. Door de behandeling kunnen gewrichtsproblemen, zoals toenemende luxatie en artrose, worden voorkomen. Vrijwel alle behandelde kinderen ontwikkelen een goed heupgewricht en kunnen een normaal leven leiden.

### **Complicaties**

Soms doet zich een lichte complicatie voor, bijvoorbeeld als de ontwikkeling van de heupkop tijdelijk in de groei verstoord raakt, maar bij de meeste kinderen verloopt de behandeling zonder problemen. Ze zijn meestal uitbehandeld voordat ze gaan lopen.

## **Adviezen bij gebruik van een spreidbeugel of bandage**

### *Vervoer van een kind met een spreidbeugel/bandage*

- Fietszitje aan het stuur, met open zijkant.
- Wandelwagen met soepele zijkant of buggy met naar voren uitstekende zitting. Eventuele kussentjes op de zitting en achter de rug, de beentjes over de zijkant (let op: zorg ervoor dat de beentjes niet worden afgeklemd door de harde rand van de zitting).
- Rugzitje en draagzak. Het dragen van een baby in een draagzak is gunstig. De beentjes worden dan vanzelf gespreid, wat goed is voor de ontwikkeling van het heupgewricht.
- Autostoeltje opgevuld met een kussen of handdoeken (zodat het kind de benen over de zijkant kan hangen). Hierbij wel een tuigje of driepuntsgordel gebruiken.

### *Kleding*

- Inbakeren van de beentjes wordt afgeraden; het bovenlichaam kan -indien gewenst- wel ingebakerd worden.
- Het is belangrijk om de kleding aan te passen aan de spreidbeugel/bandage, ruim genoeg zodat de benen naar buiten blijven liggen zonder dat de stof op spanning is; vaak moet voor broekjes, maillots en leggings 1 tot 2 maten groter gekozen worden. De maillot kan ook achterstevoren worden gedragen. De stof moet ook de huid beschermen onder de spreidbeugel/bandage (liefst katoen).
- Via internet is eventueel speciaal gemaakte kleding verkrijgbaar.

### **Wat te doen bij....?**

Bij problemen met de spreidbroek, bijvoorbeeld als deze kapot is, het klittenband loslaat, of de spreider telkens afzakt, neemt u in eerste instantie contact op met de instrumentmaker.

Als er problemen met de huid ontstaan of andere medische problemen, neemt u contact op met de behandelend arts. U kunt het ziekenhuis bereiken via het algemene telefoonnummer: 033 - 850 5050. Vraagt u naar de polikliniek Orthopedie. De telefonist(e) verbindt u door.

### **Heeft u nog vragen?**

Heeft u voor, tijdens of achteraf vragen over het onderzoek of de behandeling van uw baby, stelt u deze dan aan de behandelend orthopeed. Het is handig uw vragen van tevoren op te schrijven. Dan weet u zeker dat u niets vergeet.

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_

### **Meer informatie**

Voor meer informatie kunt u op de volgende websites kijken:

- [www.kinderorthopedie.nl](http://www.kinderorthopedie.nl).
- [www.meandermc.nl](http://www.meandermc.nl). Hier vindt u informatie over het ziekenhuis, aandoeningen, onderzoeken, behandelingen en opname. Ook kunt u hier alle patiëntenfolders bekijken.

mrt\_2016